

[0407]

Skiermountseager forskaet

Bij wize fan bledfolling folgje hjir in mennich kanttekeningen bij it pûrbêste proefskrift fan Arne Spenter, *Der Vokalismus der akzentuierten Silben in der Schiermonnikooger Mundart* (Kopenh. 1968). Mei 'Fokkema' is bidoeld: Wezenlist fan it Schiermonnikoogs fan D. Fokkema (Ljouwert 1968). Wij folgje de siden en jowe Spenter syn foarmen lykas hysels sonder kante heakken.

- s. 44: *kraimvârjə* - *kraimbōstər* 'kreamheinster'. Spilet hjir itselde hwat njonken Frysk *wjok* Skm. *bjok* opsmiten het? Fokkema het *kraimwarster*.
- s. 45: de *r* yn *svōr* 'swé' stamt grif út it meartal, bij Fokkema *swôre*. It Amelân het *sweed*, sj. K. Heeroma, TONAG krt 1.
- s. 53: hokker Fryske *a*-foarm njonken *rôt* - *rotten* het de skr. op it each?
- s. 55: *såxjən* 'suchtsje sb.' Skr. bringt it bij Holl. *zacht*. Holt. en Fr. hawwe foar dit bigryp resp. *zuchtje*, *suchtsje*, útspr. resp. *z-*, *suchje* (de útspr. fan it Fryske wurd soe wize kinne op Holl. ynfloed). Fokkema jowt it fb. *gin suchtjen wiin*. Is der in forsin yn 't spul?
- s. 106: *sxēn-*, *sxensprytəl* 'skeinsprút'. Skr. bringt it earste lid bij *sxēnə* 'skerne' en de Hylper sitewaesje liket him foar in part gelyk to jaen. Hij bringt it net bij *schinde* útspr. *sxendə* 'skeine', dêr't Fr. *skeinsprút* dat net bij *skerne* hearre kin, mei gearhingje moat; farianten fan dat *skeinsprút* binne *skēn-* - in mooglike monoftongearre foarm - en grif as forkoarting dêrfan *skensprút*. Fokkema jowt Skm. *schein-* (!), *schin-* en *schynsprüttels* en nêst *schêne* ek *scheine* (!) foar 'skerne'. De Skm. foarm mei *schein-* soe wize kinne op oernimmen fan de fêstewâl en folksetymologyske oansluting bij de Skm. wurden foar 'skerne' is dan oannimlik. *Schyn-* soe hyperkorrekt wêze kinne foar in forkeard forstien en as Holl. field [sxəin]. Skm. *schin-*, bij Spenter *sxen-*, soe goed oanslute bij *schinde* 'skeine' en dus oerienkomme mei *skein-*.
- s. 117: *hākələŋ* 'hokkeling'. Bisibbe is wol Grinsl. *heukel*.
- s. 127: *dod* 'dongkroade'. It Amelân het *dodde* (FriW). Skr. syn ôflieding út *bodde* is nochal dryst. Mei ik ris wize op Grinsl. *dodde* foar in grou en lomp ding lykas bg. de tsjerketoer fan Noardbroek? Sj. de Grinsl. en oare wbb. op *dodde* en *dot*.
- s. 128: *fodəljə* 'bokselje'. Earder as oan forbân mei *fodde* wie hjir faeks to tinken oan Frysk *fottelje*, *futtelje*, en oan *foet* (?). De *d* is wol gjin biswier, forl. Fr. *skûdels* nêst *skûtels*.
- s. 128: *rofəljə* 'roffelje'. De bitsjutting 'tromslaen' is net allinnich Skm., sj. FryW. De bitsjutting 'waskboerd' foar *roffel* is net allinnich Sölringersk, mar ek Westerlauwersk, al jowe de wbb. dy net,
- s. 132: *onəlvātər* 'rûkersguod' het net to krijen mei *ongel*, mar mei de *Ongersman* dy' t der mei sutele. Sj. Rhein Wtb. op *Ungels-wasser*.

- s. 136: *lon* - *lonəg* 'lûd' resp. sb. en adj. It wurd het sibben yn it Biltsk: *lônd*, *lôndig*. Sj. H.S. Buwalda, Hoe skrive wy 't in 't Bildts? (= F. A. nr. 225, 1963) s. 13.
- s. 173: *airəforkər* 'earkrûper'. Foar it twadde part kin wiisd wurde op it earste yn *foarkestekker* yn N.E.-Fryslân. Sj. K. Heeroma, TONAG krt 25.
- s. 186: *rɛu* 'reau; naesje, hakmak'. It wurd hinget net gear mei âfr. *hrê* 'lyk' of 'rou (op in woune)', mar mei Frysk *reau*, Grinsl, *raif*; *raive*, *reeuw*, *riw*, Eastfr. *rêfe*, *rêve*, Holl. *gerief*:. Sj. F. Buitenrust Hettema, Bijdr. Oudfr. Wb. s. 15-17, FvW op *gerief*, J. de Vries NEW en EW (1964⁵) op *gerieven*.
- s. 223: *optōtərjə* 'opsnolkje'. Forl. Holl. *optutten* (net yn 'e wbb. !). Is der gearhing mei Fr. *tutte* en Holl. *todde* foar 'frommis'?
- s. 239: *yðəns* 'uzes'. Forl. *uders* yn J. Anglade, Petit manuel (Gron. 1966) s. 32.
- s. 247: *fətytēəzjə* 'fortutearzje'. De *y* is grif net 'dunkler Herkunft', om 't yn it Fr. it sb. *tútears* 'snjittepoepert' foarkomt. Skm. *-tyt-* is dus it wurd *tyt* dat bij Spenter foarkomt op s. 240 foar 'tute'.
- s. 248: *hɣŋk* 'honk'. Myn identifikaesje fan *honk* mei in âfr. dualis **unk*, âs. *unc*, *hunk* yn Pompebl. 1952 lit ik graech farre foar J. Pokorny syn oansluting fan dat wurd bij de útrinders fan de ydg. stammen *keg-*, *keng-* *kek-* en *kenk-* op s. 538 fan IEW. Sj. ek J. de Vries, NEW (1963) op *honk*.

Teake Hoekema